

Υπόθεση T-144/02

Richard J. Eagle κ.λπ.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Προσωπικό που απασχολείται στην κοινή επιχείρηση JET — Ίση μεταχείριση —
Μη εφαρμογή του καθεστώτος εκτάκτου υπαλλήλου — Άρθρο 152 ΕΚΑΕ —
Εύλογη προθεσμία — Υλική ζημία»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (πρώτο τμήμα) της 5ης Οκτωβρίου 2004 . . . II - 3386

Περίληψη της απόφασεως

1. Υπάλληλοι — Προσφυγή-αγωγή — Δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής-αγωγής — Πρόσωπα που ζητούν να αποζημιωθούν λόγω της απασχολήσεώς τους σε μια κοινή επιχείρηση ΕΚΑΕ εκτός του πλαισίου του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού (Συνθήκη ΕΚΑΕ, άρθρο 152)

2. Υπάλληλοι — Προσφυγή-αγωγή — Προθεσμίες — Πρόσωπα που ζητούν να αποζημιωθούν λόγω της απασχολήσεώς τους σε μια κοινή επιχείρηση ΕΚΑΕ εκτός του πλαισίου του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού — Τήρηση εύλογης προθεσμίας — Διάρκεια και σημείο εκκινήσεως της προθεσμίας
(Οργανισμός του Δικαστηρίου, άρθρο 46· Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων, άρθρο 90)
3. Υπάλληλοι — Έκτακτοι υπάλληλοι — Πρόσληψη — Προσωπικό που απασχολείται στην κοινή επιχείρηση ΕΚΑΕ Joint European Torus (JET) — Εξουσία εκτιμήσεως των θεσμικών οργάνων — Όρια
(Απόφαση 78/471 του Συμβουλίου)
4. Υπάλληλοι — Εξωσυμβατική ευθύνη των θεσμικών οργάνων — Προϋποθέσεις — Έλλειψη νομιμότητας — Ζημία — Αιτιώδης συνάφεια — Έννοια — Εφαρμογή στις ένδικες υπαλληλικές διαφορές — Κριτήρια

1. Η αγωγή αποζημίωσης η οποία ασκήθηκε από πρόσωπα που εργάστηκαν στην κοινή επιχείρηση Joint European Torus (JET), που δημιουργήθηκε, δυνάμει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚΑΕ, στο πλαίσιο της διαθέσεως προσωπικού από τρίτες επιχειρήσεις που είχαν συμβατικούς δεσμούς με τη JET, και η οποία αποσκοπεί στη λήψη αποζημίωσης για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν τα ως άνω πρόσωπα λόγω του ότι, σε αντίθεση με ό,τι επιβάλλει το καταστατικό της JET, τα πρόσωπα αυτά δεν προσελήφθησαν ως έκτακτοι υπάλληλοι που υπάγονται στο καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού, πρέπει να ερμηνευθεί ως εμπόμισσα στις διαφορές μεταξύ της Κοινότητας και των υπαλλήλων της.

Συγκεκριμένα, πρώτον, τα νομικά προβλήματα που θέτει αυτή η προσφυγή-αγωγή έχουν σχέση, όπως στην περίπτωση προσφυγής με την οποία ένα πρόσωπο διεκδικεί την ιδιότητα του μόνιμου ή εκτάκτου υπαλλήλου, με

δικαιώματα απορρέοντα από τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ). Δεύτερον, η έννοια της διαφοράς μεταξύ της Κοινότητας και των υπαλλήλων της ερμηνεύεται ευρέως από τη νομολογία, δεδομένου ότι μια πολύ περιοριστική αντίληψη της έννοιας αυτής θα μπορούσε να προκαλέσει έλλειψη ασφαλείας δικαίου, θέτοντας τους τυχόν προσφεύγοντες σε κατάσταση αβεβαιότητας ως προς τη νομική οδό που πρέπει να ακολουθήσουν ή παρέχοντάς τους μια τεχνητή επιλογή. Τέλος, τρίτον, η εκ μέρους των προσφευγόντων-εναγόντων επιλογή της διαδικασίας των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ δεν αμφισβητήθηκε από τα θεσμικά όργανα που είναι μέρη της διαφοράς, τα οποία αναγνωρίζουν ότι η διαφορά και το προσαπτόμενο παράπτωμα βρίσκουν έρεισμα σε διατάξεις του ΚΥΚ.

(βλ. σκέψεις 39, 42-43, 47)

2. Το άρθρο 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ δεν τάσσει καμία προθεσμία για την

υποβολή αιτήσεως. Ωστόσο, η τήρηση εύλογης προθεσμίας απαιτείται σε όλες τις περιπτώσεις όπου, εφόσον τα νομοθετήματα δεν περιέχουν σχετική ρύθμιση, οι αρχές της ασφαλείας δικαίου ή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εμποδίζουν τα κοινοτικά όργανα και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα να ενεργούν χωρίς κανένα χρονικό όριο, διακυβεύοντας έτσι, μεταξύ άλλων, τη σταθερότητα κεκτημένων νομικών καταστάσεων. Όσον αφορά τις αξιώσεις στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης που μπορούν να καταλήξουν σε χρηματική επιβάρυνση για την Κοινότητα, η τήρηση εύλογης προθεσμίας για την υποβολή αιτήσεως περί αποζημίωσης διαπνέεται επίσης από τη μέριμνα προστασίας των δημοσίων οικονομικών η οποία ευρίσκει μια ειδική έκφραση, για τις αξιώσεις στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, στην πενταετή προθεσμία παραγραφής που καθορίζει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

Ο εύλογος χαρακτήρας της προθεσμίας εκτιμάται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν κάθε υπόθεση και, ειδικότερα, με τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου που διακυβεύονται στη δίκη, την περιπλοκότητα της υποθέσεως και τη συμπεριφορά των διαδίκων.

δεσμούς με τη JET, για τον λόγο ότι τα ως άνω πρόσωπα έπρεπε να προσληφθούν ως έκτακτοι υπάλληλοι που υπάγονται στο καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού, επιβάλλεται η εκτίμηση, λαμβανομένου υπόψη ότι ένα σημείο συγκρίσεως μπορεί να αντληθεί από το προαναφερθέν άρθρο 46, ότι οι ενδιαφερόμενοι, εφόσον θεωρούσαν ότι αποτελούν αντικείμενο μη σύννομης μεταχειρίσεως που εισάγει δυσμενείς διακρίσεις, όφειλαν να υποβάλουν αίτηση στο κοινοτικό όργανο αποσκοπούσα στο να λάβει το τελευταίο τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να επανορθωθεί και να παύσει να υφίσταται η κατάσταση αυτή εντός ευλόγου προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη από το χρονικό σημείο κατά το οποίο οι ενδιαφερόμενοι έλαβαν γνώση της καταστάσεως για την οποία διαμαρτύρονται.

Για τον προσδιορισμό του ως άνω χρονικού σημείου, πρέπει να εξεταστεί, λαμβανομένης υπόψη της προσωρινότητας που χαρακτηρίζει την απασχόληση των ενδιαφερομένων, η σύναψη κάθε ετήσιας συμβάσεως, αρχικής ή περί ανανεώσεως.

(βλ. σκέψεις 56-57, 66, 68, 71, 80, 82)

Όσον αφορά την υποβολή αιτήσεως περί αποζημίωσης από πρόσωπα που εργάστηκαν στην κοινή επιχείρηση Joint European Torus (JET) στο πλαίσιο της διαθέσεως προσωπικού από τρίτες επιχειρήσεις που είχαν συμβατικούς

3. Τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως κατά την εκλογή των πλέον κατάλληλων μέτρων για τη θεραπεία των αναγκών τους σε προσω-

πικό, και ειδικότερα όσον αφορά την πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων. Τούτο ισχύει, μεταξύ άλλων, και στο πεδίο της οργανώσεως και της λειτουργίας των κοινών επιχειρήσεων.

Το γεγονός ότι το καταστατικό της κοινής επιχειρήσεως Joint European Torus (JET) προέβλεπε ότι το «λοιπό προσωπικό» της ομάδας του σχεδίου προσελαμβάνετο στο πλαίσιο συμβάσεων εκτάκτων υπαλλήλων δεν υποχρέωνε την Επιτροπή να προβαίνει σε τέτοιες προσλήψεις, εάν τούτο δεν ανταποκρινόταν σε καμία ανάγκη της ομάδας του σχεδίου. Επομένως, η διεύθυνση της κοινής επιχειρήσεως διέθετε πλήρη ελευθερία δράσεως προκειμένου να εκτιμήσει, κατά τη συγκρότηση της ομάδας του σχεδίου, το μερίδιο που έπρεπε να αναλογεί σε καθεμία από τις δύο κατηγορίες προσωπικού που μνημονεύονται στο άρθρο 8.1 του καταστατικού (προσωπικό που προέρχεται από τα μέλη της κοινής επιχειρήσεως και λοιπό προσωπικό), οι δε επιλογές της εκφράζονται με την εγγραφή στον πίνακα θέσεων που περιλαμβάνεται στον ετήσιο προϋπολογισμό. Ομοίως, η διεύθυνση της κοινής επιχειρήσεως μπορούσε να προσφύγει σε εταιρίες παροχής εργατικού δυναμικού ή παροχής υπηρεσιών προκειμένου να ανταποκριθεί σε διάφορα καθήκοντα τα οποία είναι αναγκαία για τη λειτουργία της κοινής επιχειρήσεως, αλλά τα οποία δεν εμπίπτουν στα καθήκοντα που ανατέθηκαν από τις Συνθήκες σε αυτή, καθήκοντα με την εκτέλεση των οποίων ήταν επιφορτισμένη η ομάδα του σχεδίου υπό την εποπτεία του διευθυντή του σχεδίου.

Αντιθέτως, η διεύθυνση της JET δεν μπορούσε να συνάψει τέτοιες συμβάσεις με εταιρίες παροχής εργατικού δυναμι-

κού ή παροχής υπηρεσιών για να αποφύγει την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως. Συγκεκριμένα, τα έργα που ανατέθηκαν από τις Συνθήκες στα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν να ανατίθενται σε εξωτερικές επιχειρήσεις, αλλά πρέπει να εκτελούνται από προσωπικό προσληφθέν υπό καθεστώς διεπόμενο από τον ΚΥΚ.

(βλ. σκέψεις 113-115)

4. Στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας και, ιδίως, στις διαφορές που υπάγονται στις σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και των υπαλλήλων της, δικαίωμα αποζημιώσεως αναγνωρίζεται από το κοινοτικό δίκαιο μόνον αν συντρέχουν τρεις προϋποθέσεις, ήτοι η παράνομη συμπεριφορά που προσάπτεται στα κοινοτικά όργανα, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ συμπεριφοράς και προβαλλομένης ζημίας.

Για να γίνει δεκτό ότι υπάρχει αιτιώδης συνάφεια, πρέπει, κατ' αρχήν, να αποδειχθεί ότι υφίσταται άμεση και βέβαιη σχέση αίτιου προς αποτέλεσμα μεταξύ του πταίσματος του οικείου κοινοτικού οργάνου και της προβαλλομένης ζημίας.

Ωστόσο, στις ένδικες υπαλληλικές διαφορές, ο βαθμός ομοιότητας της αιτιώ-

δους συνάφειας επιτυγχάνεται όταν η διαπραχθείσα από κοινοτικό όργανο παρανομία στέρησε με βεβαιότητα από ένα πρόσωπο όχι κατ' ανάγκην την πρόσληψη, επί της οποίας ο ενδιαφερόμενος ουδέποτε μπορεί να αποδείξει ότι είχε δικαίωμα, αλλά μια σοβαρή πιθανότητα να προσληφθεί ως μόνιμος ή έκτακτος υπάλληλος, με συνέπεια να υποστεί ο ενδιαφερόμενος υλική ζημία που συνίσταται σε απώλεια εισοδήματος. Εφόσον φαίνεται εξόχως πιθανό, υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, ότι η τήρηση της νομιμότητας θα οδηγούσε το οικείο κοινοτικό όργανο στο να προβεί στην πρόσληψη

του υπαλλήλου, η θεωρητική αβεβαιότητα που παραμένει ως προς την έκβαση που θα είχε μια κανονικώς διεξαχθείσα διαδικασία δεν μπορεί να εμποδίσει την αποκατάσταση της πραγματικής υλικής ζημίας που υπέστη ο ενδιαφερόμενος δεδομένου ότι στερήθηκε του δικαιώματος να υποβάλει υποψηφιότητα για μια θέση διεπόμενη από τον ΚΥΚ, την οποία θα είχε κάθε πιθανότητα να καταλάβει.

(βλ. σκέψεις 99, 148-149)